

Новіков С. О.,

*аспірант кафедри психології, філософії та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

РОЗВИТОК КОГНІТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ПРАЦІВНИКІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

На превеликий жаль, в нашій державі на даний час дуже розповсюдженим є стереотип, що люди старшого віку вважаються більш консервативними, не достатньо гнучкими і неефективними. Вік неодноразово пов'язують із погіршенням когнітивних здібностей, що, в свою чергу, виступає важливою передумовою в процесі підтримки функціональної свободи, зокрема, навчанню новим навичкам. Проте в реальності, когнітивні здібності не погіршуються з віком.

Діджиталізація створила нові соціально-культурні умови, в яких розгортається формування особистості як в особистісному, так і в когнітивному плані. Необхідність адаптації до ІТ-середовища призвела відображена у понятті «цифровий інтелект» (за аналогією із соціальним або емоційним інтелектом), що передбачає три рівні: використання ІТ в повсякденному житті для спілкування і дозвілля; створення власного цифрового контенту та творчих продуктів; використання технологій для бізнесу та професійної діяльності. Сьогодні цифрова компетентність визнана базовою компетенцією людини, необхідною для успішної соціальної інтеграції, професійного та особистісного розвитку впродовж життя. Розробники «Цифрової агенди України – 2020» відзначають, що розвиток цифрових компетенцій в нашій країні розвивається фрагментарно, хаотично та відірвано від академічної (формальної) освіти в усіх її сегментах: початкової, середньої, вищої. Українці мають обмежені можливості для успіху у цифровому світі через застарілі методики викладання, відсутність навчальних стандартів, підготовлених викладачів, недоступність цифрових технологій для навчального процесу. Низька цифрова компетентність позначається на професійній успішності та загальному благополуччі людей [1, с. 92].

Аналіз розвитку галузі харчової промисловості показав, що «харчова промисловість являє собою потужну, широко розгалужену галузь народного господарства, зі своїми специфічними особливостями, має чітку нормативно-правову базу і систему підготовки професійних кадрів. Основними напрямками розвитку харчової промисловості в наш час є: збільшення об'єму виробництва і покращення якості продукції; створення сучасних засобів технічного переоснащення підприємств;

впровадження нових технологій приготування, зберігання, фасування продукції; використання принципово нового підходу до художнього оформлення кондитерських виробів. Особлива увага в галузі відводиться технології оформлення кондитерських виробів. Від так, фахова підготовка кваліфікованих робітників харчової промисловості до майбутньої професійної діяльності, дослідження її структури, змісту праці потребує нововведень та суттєвих корективів. Особливого значення набуває формування професіоналізму особистості майбутнього кваліфікованого робітника харчової промисловості, готового до якісного професійного функціонування в умовах сучасних соціальних та економічних зрушень в межах країни та якісних змін в межах харчової промисловості» [3, с. 141–142].

Як стверджує О. І. Вдовенко, «в умовах динамічного розвитку промисловості та сфери обслуговування конкурентоспроможність кваліфікованих робітників забезпечується не лише високим рівнем знань технологічних процесів і вмінням виконувати виробничі операції, а й творчими здібностями Щоб знайти належне місце у суспільстві, майбутній кваліфікований робітник харчової промисловості повинен:

- гнучко адаптуватися у змінних життєвих ситуаціях, самостійно набувати необхідні знання, вміти застосовувати їх на практиці для розв'язання різних проблем з метою знаходження «свого місця» протягом усього життя;

- самостійно критично мислити, вміти побачити труднощі, які виникають у реальному світі, і відшукати шляхи їх раціонального подолання;

- грамотно працювати з інформацією (вміти збирати необхідні для дослідження певної задачі факти, аналізувати їх, висувати гіпотези щодо розв'язання проблем, робити необхідні узагальнення, зіставлення з аналогічними або альтернативними варіантами, встановлювати статистичні закономірності, формулювати аргументовані висновки і на їх основі виявляти й розв'язувати нові проблеми);

- бути готовим до конструювання й оформлення власних інноваційних ідей у вибраній професійній сфері;

- бути організатором складної, напруженої діяльності щодо вирішення творчих фахових завдань;

- володіти глибокими та міцними знаннями, професійним мисленням, багатомірною свідомістю, здатністю до самовизначення в навколишній дійсності, у системі міжособистісних відносин;

- бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, вміти одночасно працювати у різних галузях, передбачати конфліктні ситуації або уміло виходити з них;

- самостійно працювати над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня;

– мати власну професійно-особистісну та соціокультурну позицію» [2, с. 19–20].

На нашу думку, варто погодитися з думкою науковців, що покращення підготовки працівників харчової промисловості значно активізує розвиток когнітивних здібностей. Це обумовлено тим, що краща підготовка працівників потребує більшої відповідальності, незалежності, творчості та ініціативності, а також кращого пристосування до динамічних змін у харчовій промисловості і використання сучасних технологій.

Отже, підготовка працівників харчової промисловості визначає важливе значення когнітивних здібностей. Так, вони сприяють покращенню рівня продуктивності праці, якості і безпеці діяльності працівників харчової промисловості, що потребує від них кращих взаємовідносин, співробітництва та креативності у праці. Відтак, в перспективному майбутньому діджиталізація та автоматизованість робочих процесів суттєво підвищить рівень продуктивності праці, а також дієвість взаємовідносин з клієнтами. Модернізація технологій у харчовій промисловості стимулюватиме появу потребу у нових навичках, а відтак, і покращить кваліфікаційний рівень працівників, які з ними працюють.

Список використаних джерел:

1. Бочелюк В. Й. Діджиталізація як фактор формування когнітивної сфери. *Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Психологія*. 2020. Вип. 62. С. 81–107.
2. Вдовенко О. І. Проблеми формування творчих здібностей майбутніх кваліфікованих робітників харчової промисловості. *Молодий вчений*. 2015. № 4 (3). С. 18–21.
3. Вдовенко О. І. Сучасні вимоги до професійної діяльності робітника харчової промисловості. *Педагогіка та психологія*. 2016. Вип. 55. С. 139–148.